

#### **4. YARGI REFORMU PAKETİ KAPSAMINDA HAYVANLARI KORUMA KANUNU ve TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPAN DÜZENLEMELER...**

Kıymetli Meslektaşlarım,  
Değerli Okuyucular;

Bu yazımızda sizler ile, 09.07.2021 tarihinde kabul edilerek 14.07.2021 tarihli 31541 Numaralı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 7332 kanun numaralı Hayvanları Koruma Kanunu İle Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda yapılan yasal düzenlemeleri sizler ile paylaşıyorum.

4. Yargı Reform Paketi kapsamında;

7332 kanun numaralı Hayvanları Koruma Kanunu İle Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda yapılan yasal düzenlemeleri öncelikle yasa metnini alt kısımda ise yapılan kanuni düzenlemeye ilişkin açıklamaları paylaşıyorum.

MADDE 1 - 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ı) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde, (o) bendinde yer alan “Çevre” ibaresi “Tarım” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki (p) bendi eklenmiş ve (j) bendinde yer alan “ve süs” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“ı) Ev hayvanı: Gerçek veya tüzel kişiler tarafından özellikle evde, iş yerlerinde ya da arazisinde özel ilgi ve refakat amacıyla muhafaza edilen, bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,”

“k) Hayvan bakımevi: Bakanlıktan izin alınmak suretiyle kurulan ve hayvanların rehabilite edileceği bir tesisi,”

“p) Rehabilitasyon: Sahipsiz hayvanların tedavi ve parazit mücadelesinin yapılmasını, aşılanmasını, kısırlaştırılmasını ve dijital kimliklendirme yöntemleriyle işaretlenmesini,”

MADDE 2 - 5199 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi ve (k) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (k) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“j) Yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlarla iş birliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlar ve eğitim çalışmaları yapar. Ayrıca yerel yönetimler, ilgili karar organının uygun görmesi halinde hayvan hastanesi kurar.”

“Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldirmekle yükümlüdürler.”

“Dijital kimliklendirme yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3 - 5199 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bakımının gerektirdiği yaygın eğitim programına katılarak” ibaresi, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “ve süs” ibareleri ile beşinci fıkrasında yer alan “bilhassa ev ve bahçesi içerisinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

“Ev hayvanı ve kontrollü hayvanları bulundurma ve sahiplenme şartları, hayvan bakımı ve korunması konularında verilecek eğitim ile ilgili usul ve esaslar ile sahiplenilerek bakılan hayvanların çevreye verecekleri zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirler, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 4 - 5199 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, annenin ve yavrularının” ibaresi “Ev hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, hayvanların” şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan “Bakanlığın görüşü alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ev hayvanı satış yerlerinde kedi ve köpek bulundurulamaz, ancak buralarda Bakanlıkça izin verilen ev hayvanı üretim yerlerindeki kedi ve köpeklerin satışı yapılabilir.”

MADDE 5 - 5199 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “acımasız ve zalimce işlem yapmak,” ibaresi ve (c) ve (d) bentlerinde yer alan “ve süs” ibareleri madde metninden çıkarılmış, (e) bendine “vücutlarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “tedavi maksatlı olmayan” ibaresi eklenmiş, (j) ve (l) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“j) Hayvanlara cinsel saldırıda bulunmak veya tecavüz etmek.”

“l) Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak.”

“m) Hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak.

n) Ev hayvanını terk etmek.”

MADDE 6 - 5199 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş, fıkranın mevcut (ı) bendinde yer alan “takdiri ile” ibaresi “tarafından” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bent eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “il çevre ve orman” ibaresi “doğa koruma ve milli parklar il şube” şeklinde, fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“b) Doğa koruma ve milli parklar il şube müdürü,

c) Tarım ve orman il müdürü,”

“d) Çevre ve şehircilik il müdürü,”

“1) İl baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci,”

“Kurul en geç üç ayda bir başkanın çağırısı üzerine toplanır.”

“Gerektiğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.”

MADDE 7 - 5199 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine “geliştirmek” ibaresinden sonra gelmek üzere “, denetlemek” ibaresi ve fıkra (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, diğer bent buna göre (ı) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“h) Kanunda belirtilen faaliyet ve görevleri yerel yönetimler ve tarım ve orman il müdürlükleri ile eşgüdüm sağlayarak yaptırmak,”

MADDE 8 - 5199 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının” ibaresi “Hayvanların” şeklinde değiştirilmiş, fıkra “kurum ve kuruluşlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “teşvik veya” ibaresi ve “esas ve usuller,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hazine ve” ibaresi ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce aynı veya nakdî bağış Bakanlığa ve yerel yönetimlere yapılabilir.”

MADDE 9 - 5199 sayılı Kanunun 20 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde hakkında 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.”

MADDE 10 - 5199 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları” şeklinde değiştirilmiş, maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Gerçek veya tüzel kişiler, hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımlarına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilir.

Hayvanat bahçeleri ile doğal yaşam parklarının kuruluşu ile çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 11 - 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28 - Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki idarî para cezaları verilir:

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına bin iki yüz Türk lirası idarî para cezası.

b) 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülüklerle uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına bin Türk lirası; üçüncü fıkrasına aykırı davranan işletme sahiplerine beş bin Türk lirası idarî para cezası.

c) 7 nci maddede yazılan cerrahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvanbaşına bin Türk lirası idarî para cezası.

d) Fiil suç teşkil etmediği takdirde, 8 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı, bir hayvan neslini yokedecek müdahalede bulunanlara hayvan başına otuz beş bin Türk lirası; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına dört bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

e) 9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerinde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başınabin iki yüz Türk lirası; yetkisi olmadığı hâlde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına dört bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

f) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine aykırı davrananlara beş yüz Türk lirası; birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına bin beş yüz Türk lirası; dördüncü fıkrasındaki yükümlülüklerle aykırı davrananlara hayvan başına beş yüz Türk lirası; beşinci fıkrası uyarınca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara beş bin Türk lirası; altıncı fıkrasına aykırı davrananlara üç bin Türk lirası; sekizinci fıkrasına aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk lirası idarî para cezası.

g) 11 inci maddenin birinci fıkrasındaki eğitim ile ilgili yasaklara aykırı davrananlara beş bin beş yüzTürk lirası idarî para cezası.

h) 12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına iki bin yüz Türk lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına beş bin iki yüz elli Türk lirası idarî para cezası.

ı) 13 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı davrananlara hayvan başına iki bin iki yüz Türk lirası; aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi hâlinde hayvan başına beş bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

j) 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (e), (g), (h), (ı) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına bin beş yüz Türk lirası; (f) ve (1) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına on bir bin Türk lirası; (d) bendine aykırı davrananlara iki bin Türk lirası; (n) bendine aykırı davrananlara hayvan başına iki bin Türk lirası idarî para cezası.

k) Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için yirmi bir bin Türk lirası idarî para cezası.

1) 21 inci maddeye aykırı hareket edenlere hayvan başına bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

m) 22 nci maddede belirtilen yükümlülüğe ve çıkarılacak yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına iki bin beş yüz Türk lirası idarî para cezası.

Maddede düzenlenen kabahatlerin veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak veya onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.

Maddede düzenlenen kabahatlere konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

MADDE 12 - 5199 sayılı Kanuna 28 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Adli cezalar

MADDE 28/A - Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası; bir hayvan neslini yok eden kişi beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

12 nci madde kapsamındaki hayvan kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hayvanlara cinsel saldırıda bulunan veya tecavüz eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde düzenlenen yasağa aykırı davranmak suretiyle bir ev hayvanına veya evcil hayvana işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

11 inci maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi saklı kalmak üzere, hayvanları dövüştüren kişi üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddede düzenlenen suçların birden fazla hayvana karşı aynı anda işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Maddede düzenlenen suçların veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak yahut onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılması Tarım ve Orman Bakanlığının il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Suçüstü halinde ise soruşturma genel hükümlere göre yapılır. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen suçların başka bir kişi tarafından sahipli hayvana karşı işlenmesi halinde hayvan sahibinin şikayeti üzerine de soruşturma yapılır.

Maddede düzenlenen suçlara konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

MADDE 13 - 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Belediyelerin sorumluluğu

EK MADDE 1 - Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahipsiz veya gten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilitasyon edilen hayvanlar Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilitasyon edilmemiş sahipsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici nitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur.”

MADDE 14 - 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaktır.

Mevcut işletmeler, herhangi bir nedenle eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da artırma, yeni şube açma gibi yollarla kapasite artırımına gidemez, üretim yapamaz, Bakanlıkın izni olmadan işletme hakkını devredemez, on yılın sonunda faaliyetine son verir. Bu işletmelerin hayvanların etolojisine uygun olarak faaliyet göstermesini sağlayacak kriterler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen yasaklara aykırı davrananlara hayvan başına yirmi beş bin Türk lirası idarî para cezası verilir.”

MADDE 15 - 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3 - 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca, tehlike arz eden hayvanların belirlenmesine ilişkin Bakanlıkça yapılacak düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar; Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasileiro türlerini veya bunların melezlerini üreten, sahipleneni, sahiplendiren, barındıran, besleyen, takas eden, sergileyeni, hediye eden ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapana hayvan başına on bir bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Bu hayvanlara el konulur ve bu hayvanlar belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Birinci fıkra kapsamına giren hayvanları bu madde yürürlüğe girinceye kadar sahiplenmiş olanlardan, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde hayvanlarını kısırlaştıran ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlıkça başvurarak veri tabanına kayıt ettirenler hakkında, birinci fıkrada veya 28 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde öngörülen idari yaptırım hükümleri uygulanmaz. Kısırlaştırma işlemi için maddenin yürürlüğe girmesinden önce gebe kalmış hayvanların doğum yapması, yavruların dört aylık olması beklenir. Bu hayvanların ölümü halinde Bakanlıkça bilgi verilir ve kayıttan düşürülür.

Kısırlaştırılan ve kayıt altına alınan bu hayvanlar kayıt belgesiz, ağızlıksız ve tasmasız olarak dolaştırılamaz, halkın yoğun olarak bulunduğu yerler ile çocuk oyun alanları ve parklarına sokulamaz. Ağızlık ve tasma takma zorunluluğu ile halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere ve çocuk oyun alanları ve parklarına girme yasağı maddenin yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulanmaya başlanır. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenlere, on bir bin Türk lirası idarî para cezası verilir. Bu fıkra da belirtilen yasaklara aykırılığın tekrarı halinde, idarî para cezası verilir ve hayvanlara el konulur ve hayvan, konulabileceği bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu madde kapsamında hayvan sahibi olanlar, hayvanlarını en yakın bakımevine bırakabilirler. Bu hayvanların sokağa terki halinde otuz bin Türk lirası idarî para cezası verilir.

Yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri, bu madde uyarınca teslim edilen hayvanları kabul etmek zorundadır.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.”

MADDE 16 - 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4 - Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldirmek zorundadır.”

MADDE 17 - 5199 sayılı Kanunun;

a) 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “usul ve esasları,” ibaresi “usul ve esasları ile burada çalışan personelin niteliğine ilişkin hususlar” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ve süs” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

c) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve altıncı fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde değiştirilmiştir.

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 151 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır

MADDE 18 - Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesiyle 5199 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen hüküm,yayımı tarihinden bir yıl sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 19 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür. 13/7/2021

**BU KISIMDA, YUKARIDA YER ALAN 7332 SAYILI KANUN METNİNE İLİŞKİN YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN AÇIKLAMALARI YER ALMAKTADIR.**

1-) Ev hayvanı tanımında, hayvanı muhafaza edeceği ve sorumluluğunu üstleneceği belirtilen "insan" ibaresi yerine "gerçek ve tüzel kişiler" ibaresi kullanılmakla tüzel kişiliklerin de hayvan sahibi olabileceği düzenlenmiştir.

2-) Eşya statüsünden çıkarılan hayvanlara ilişkin olarak Kanunda yer alan "süs" ibareleri çıkartılmıştır..

3-) Hayvan bakımevi tanımına, Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan izin alınmak suretiyle kurulan ifadesi eklenmekle, hayvan bakımevleri, Bakanlıkça belirlenen standartlarda tabi kılınmıştır.

4-) Sahipsiz hayvanlar bakımından yerel yönetimlerce yapılacak parazit mücadelesi, tedavi, aşılama, kısırlaştırma ve dijital kimliklendirme yöntemleriyle işaretleme işlemleri, "rehabilitasyon" olarak tanımlanmıştır.

5-) Yerel yönetimlere, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevi kurma, bu hayvanların bakım-tedavilerini sağlama ve eğitim çalışmaları yapma zorunluluğu getirilmiştir.

6-) Kedi ve köpek sahiplerine, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleri ile kayıt altına aldırma zorunluluğu getirilmiştir. Buna bağlı olarak, ev hayvanını terk etmek fiili ilk kez kabahat olarak düzenlenerek idari para cezasına (hayvan başına 2.000 TL) çarptırılması öngörülmüştür.

7-) Mevcut Kanunda yer alan, ev hayvanlarının haczedilmesine ilişkin yasaklayıcı hükümde değişiklik yapılarak, sadece ev ve bahçe içerisinde bulunanların değil ticari amaç güdülmeksizin bakılan tüm ev hayvanlarının haczedilmesi yasaklanmıştır.

8-) Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu 75.000'i aşan belediyelere 31.12.2022, nüfusu 25.000-75.000 arası olan belediyelere ise 31.12.2024 tarihine kadar hayvan bakımevi kurma zorunluluğu getirilmektedir. Belediyelere, bu madde yürürlüğe girdikten sonra 3 yıl süreyle hayvan bakımevi kurmak ve rehabilitasyon çalışmaları yapmak için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinden kaynak ayırma zorunluğu getirilmiştir.

9-) Kanuna eklenen 28/A maddesiyle;

Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası,

Bir hayvan neslini yok eden kişiye beş yıldan on yıla kadar hapis cezası,

Bakanlığın uygun görüşü alınarak il hayvanları koruma kurullarından izin alınmak suretiyle düzenlenen folklorik amaca yönelik, şiddet içermeyen geleneksel gösteriler hariç hayvan dövüştüren kişiye üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası,

Kurban kesimi gibi kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler, gıda amacı, insan ve çevre sağlığına yönelen önlenemez tehditler dışında bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişiye altı aydan dört yıla kadar hapis cezası,

**10-)** Bir ev hayvanına veya evcil hayvana işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişiye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası,

Hayvanlara cinsel saldırıda bulunan veya tecavüz eden kişiye altı aydan üç yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezası, öngörülmektedir.

İlgili suçların, birden fazla hayvana karşı aynı anda veya hayvanların bakım ve gözetim yükümlülüğü ile görevlendirilmiş kişilerce işlenmesi halinde her iki durum için ayrı ayrı verilecek cezanın yarı oranında arttırılacaktır.

İhvas edilen suçlara konu olan hayvanların, Bakanlıkça uygun görülmesi halinde koruma altına alınarak yerel yönetimler tarafından hayvan bakımevlerine götürülmesi öngörülmüştür.

**11-)** Kanuna eklenen geçici maddeyle tehlikeli türler Bakanlıkça belirlenene kadar, mevcut Kanunda yer alan dört köpek türü (Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino ve Fila Brasileiro) ve melezlerine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Söz konusu hayvanların sahiplerinin mağdur edilmemesi maksadıyla, bu hayvanları hayvan bakımevlerine teslim edebilmeleri veya 6 aylık süre içinde ancak kısırlaştırmak ve kayıt altına almak suretiyle bakılabilmeleri yönünde düzenleme yapılmıştır. Maddenin yürürlüğe girmesiyle beraber bu hayvanların ağızlıksız ve tasmasız sokağa çıkarılması, çocuk oyun alanları ve parklarına, halkın yoğun olarak bulunduğu alanlara girmesi yasaklanmış, aksi takdirde 11.000 TL idari para cezası uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, bu hayvanların sokağa terk edilmesi yasağına ilişkin idari para cezası 30.000 TL olarak düzenlenmiştir.

**12-)** İl Hayvanları Koruma Kurulu'na ildeki barolardan birer temsilcinin üye olarak alınacağı; kurulun, kurul başkanı tarafından en geç üç ayda bir toplantıya çağırılacağı düzenlenmiştir. Kurul ayrıca olağanüstü durumlarda da toplantı yapabilecektir. Kurula ayrıca hayvan bakımevlerini ve hastanelerini denetleme yetkisi de verilmiştir.

**13-)** Tarım ve Orman Bakanlığınca, hayvanat bahçelerinin yanı sıra hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımlarına imkan sağlayan "Doğal Yaşam Parkları" ile ilgili düzenleme yapılması öngörülmüş, Doğal Yaşam Parklarının gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulmasına imkan tanınmıştır.

Mevcut Kanunun 20 nci maddesine eklenen fıkayla; hayvanların korunması ve refahı amacıyla yaygın ve örgün eğitime yönelik programların yapılması yönünde medya hizmet sağlayıcılara zorunlu yayın yükümlülüğü getiren hüküm uygulanabilir hale getirilmiştir.

**14-)** Nüfusu 25.000'in altında olup hayvan bakımevi kurma zorunluluğu bulunmayan belediyelere, sorumluluk alanındaki sahipsiz hayvanları en yakın belediyeye götürerek rehabilite ettirme zorunluluğu getirilmiştir.

Belediyelere, rehabilite edilmemiş sahipsiz hayvanların kısırlaştırılması ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın veri tabanına kaydedilmesi yükümlülüğü getirilmiştir.

Hayvan bakımevlerinde çalışacak personelin niteliğine ilişkin Tarım ve Orman Bakanlığınca düzenleme yapılması getirilerek hayvan bakımevlerinde nitelikli personel istihdamı hedeflenmiştir.

Gerçek veya tüzel kişilerin, kanun kapsamında yerel yönetimlerce yerine getirilmesi gereken hizmetlerde kullanılmak üzere yerel yönetimlere veya Bakanlığa aynı veya nakdi bağışta bulunabilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

**15-)** Ev hayvanı satış yerlerinde (pet-shop) satışa arz edilen kedi ve köpeklerin bulundukları ortamın hayvan sağlığı ve etolojisi bakımından uygun olmaması sebebiyle, ev hayvanı satış yerlerinde kedi ve köpek bulundurulması yasaklanmıştır. Ancak, söz konusu hayvanların, ev hayvanı satış yerlerinde (pet-shop) katalog ve benzeri görsel bilgilerden seçilebilmek suretiyle, Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilen üretim yerlerinden teslim alınmasına imkan tanınmıştır **(Bu düzenleme 1 yıl sonra yürürlüğe girecektir).**

**16-)** Hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaklanmış ve on yılın sonunda bu parkların faaliyetlerine son verilmesi öngörülmüştür. Mevcut işletmeler bakımından, her ne suretle olursa olsun kapasite artırımı yapılması ya da eksilen hayvanların yerine yenilerinin getirilmesi yasaklanmıştır. Yasaklara aykırılık ise hayvan başına 25.000 TL olmak üzere idari para cezası yaptırımına bağlanmıştır.

**17-)** Tehlike arz eden köpek türlerinin tahdidi olarak sayılması şeklindeki mevcut Kanunda tercih edilen usulden vazgeçilmiş ve bu türleri belirleme yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığı'na verilmiştir. Ayrıca, tehlikeli türlerin sahiplenilmesi, barındırılması ve beslenmesi de yasak fiiller arasına alınmıştır.

**18-)** Kanuna eklenen 28/A maddesinde düzenlenen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılması Tarım ve Orman Bakanlığı'nın il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlanmakta ve Bakanlığın bu başvurusu muhakeme şartı olarak kabul edilmektedir. Suçüstü halinde ise soruşturmanın genel hükümlere göre yapılması öngörülmektedir.

Sahibi tarafından kendi hayvanına karşı işlenen suçlar bakımından da Tarım ve Orman Bakanlığının muhakeme niteliğindeki bu yazılı başvurusu gerekmektedir.

**19-)** Kasten bir ev hayvanını veya evcil hayvanı öldürme, işkence etme veya acımasız ve zalimce muamelede bulunma ve dövüştürme suçlarının başka bir kişi tarafından sahipli hayvana karşı işlenmesi halinde ise hayvan sahibinin şikâyeti üzerine de soruşturma yapılması hükme bağlanmaktadır.

**20-)** İlgili düzenlemeler ile ihdas edilen suçlar ve hayvanların eşya statüsünden çıkarılmış olması karşısında, mala zarar verme suçunun sahipli hayvana karşı işlenilmesi halini düzenleyen TCK m. 151/2 hükmü mülga edilmiştir.

**Avukat Eyüp DEMİRER**

**Temmuz – 2021**

**SİVAS**